

Sammanställning remissvar handlingsplan - Äldrevänlig kommun 2026

Diarienummer:19KS245

Styrning och stöd Gävle

Remissperiod: 20250922 – 20251119

Handläggare: Ann-Charlotte Jansson, strateg social hållbarhet

Dokumentet sammanställer inkomna remissvar på den reviderade Handlingsplan för Gävle – en äldrevänlig kommun 2026

Remiss har genomförts för att inhämta synpunkter och förslag till Handlingsplan för Gävle - en äldrevänlig kommun 2026 inför politiskt ställningstagande. Remissen har skickats till berörda kommunala nämnder, kommunala bolag, finskt samråd, funktionsrättsrådet samt de pensionärsorganisationer som är representerade i kommunala pensionärsrådet (SPF Seniorerna, PRO, SKPF och RPG)

Uteblivna svar: *RPG, Funktionsrättsrådet, Utbildningsnämnden, Gävle Energi AB, Gavle Drift & Service AB, Gävle Hamn AB, Gävle Parkeringsservice AB, Gästrike återvinnare*

Sammanfattning

Övergripande synpunkter

- Det finns ett brett stöd för kommunens arbete med en äldrevänlig kommun.
- Många synpunkter rör behov av tydlighet, struktur och uppföljningsbarhet i planen.
- Flera remissinstanser efterfrågar konsekvent språkbruk, särskilt kring begreppen *äldre* och *seniorer*.

Viktiga förändringar som gjorts

- Tidsangivelse ("När") har lagts till för aktiviteter i hela handlingsplanen för att möjliggöra uppföljning.
- En årlig uppföljning och möjlighet till revidering av planen har förtydligats.
- En begreppsförklaring för "senior" har lagts till, samtidigt som "Äldrevänlig kommun" kvarstår som övergripande begrepp.
- Ansvar tydliggörs genom att nämnder anges som ansvariga i stället för förvaltningar.
- Text och layout har justerats och förtydligats för bättre läsbarhet.

Sakområden som lyfts särskilt

- **Boende och bostäder:** behov av varierade boendeformer, tydlighet kring trygghetsboende och ansvarsfördelning.
- **Transport och mobilitet:** önskemål om utökad giltighetstid för senior-/65+ busskort och tydligare information.
- **Utemiljöer:** vikten av tillgängliga och trygga utemiljöer samt äldres delaktighet i planeringen.
- **Delaktighet och information:** starkt stöd för att behålla funktionen och benämningen Äldrelots, med tydligare uppdrag.
- **Hälsofrämjande insatser:** positiv respons på hälsosamtal, mötesplatser, kultur för äldre och arbete mot ofrivillig ensamhet.

- **Äldreomsorg:** behov av förebyggande stöd i linje med nya socialtjänstlagen.
- **Nationella minoriteter:** särskilt fokus på finskspråkiga äldres behov och språkkompetens inom äldreomsorgen.

Samlad bedömning

De flesta synpunkter har åtgärdats eller beaktats, medan ett fåtal inte lett till ändringar. Remissvaren har bidragit till en tydligare, mer strukturerad och uppföljningsbar handlingsplan, med fortsatt fokus på delaktighet och ett helhetsperspektiv på åldrande i Gävle kommun.

Sammanställning av inkomna synpunkter och förvaltningens kommentarer

Omvårdnadsnämnden, Socialnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Synpunkter:

Arbetet inom Äldrevänlig kommun har varit angeläget inom nämndernas ansvarsområden. Generellt sett ställer sig nämnderna positiva till processen i framtagandet och revideringen av befintlig handlingsplan som förefaller ha präglats av målgruppens delaktighet och inflytande. Nämnderna önskar dock att det är nämnden och ej nämndens förvaltning som står som ansvarig för aktiviteter i olika områden. Omvårdnadsnämnden avsägar sig ansvar för trygghetsboenden och tycker att fler sektorer och bolag berörs av aktiviteten "Hitta former att nå seniorer som inte är digitala". De anser även att det bör beaktas en finansiering för vissa aktiviteter, tex Kultur för äldre.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkterna åtgärdas. Gällande finansiering för vissa aktiviteter tas detta i beaktande, men överläts till ansvarig nämnd att ta med i beräkningen för respektive aktivitet.

Kultur- och fritidsnämnden

Synpunkter: Kultur- och fritidsnämnden, Livsmiljö Gävle, ser positivt på att Kultur för äldre kvarstår som en aktivitet i handlingsplanen. Konceptet har varit mycket framgångsrikt och har utvecklats ytterligare sedan öppningen av Agnes Kulturhus.

Förvaltningens kommentar: Synpunkten beaktas, och föranleder inga ändringar

Samhällsbyggnadsnämnden/ Livsmiljö Tekniska

Synpunkter:

Nämnden och Sektor Livsmiljö efterfrågar tydlighet i vad som förväntas av dem

Förvaltningens kommentar:

Ändrar i formuleringar som förhoppningsvis kommer upplevas som mer tydliga

AB Gavlegårdarna

Synpunkter:

Det är naturligt för AB Gavlegårdarna att bidra i arbetet med att utveckla en äldrevänlig kommun. De uppmärksammar att formuleringen kring trygghetsboende riskerar att skapa en inlåsning till nuvarande modell, vilket begränsar möjligheten till anpassning vid förändrade behov eller förutsättningar.

Förvaltningens kommentar:

Omformulerat text i aktiviteten till: "Trygghetsboende finns fortsatt som boendeanternativ för seniorer i Gävle kommun"

Gavlefastigheter AB, Gästrike vatten AB och Gästrike räddningstjänst

Synpunkter:

Stödjer arbetet och ser positivt på de ambitioner som presenteras, inga övriga synpunkter

Förvaltningens kommentar: beaktas

PRO, SKPF och SPF Seniorernas överensstämmande synpunkter

Synpunkter:

Samtliga tre organisationer efterlyser tidplan i tabellerna.

De önskar att begreppet äldre konsekvent ska användas i stället för senior.

De lyfter också det faktum att de enkätundersökningar som genomförts har låg svarsfrekvens och att det kan vara en svag bakgrund till att spegla vad äldre i Gävle kommun tycker.

De önskar vidare att tiderna för 65+ busskortet bör utökas.

De tycker inte om förslaget att benämningen äldrelots ändras till seniorlots och önskar ett förtydligande gällande fältverksamhet för äldrelotsen.

PRO är positiva till uppsökande samtal vid 80 års ålder, vilka de vill att kommunen fortsätter med. De övriga två anser att åldern för uppsökande verksamheten bör höjas till 85 år eller utökas till både kontakt vid 80 och fysiskt hembesök vid 85.

Förvaltningens kommentar:

Kolumn "När" läggs till i samtliga tabeller.

Vi lägger till en begreppsförklaring under punkt 4.1. "Med begreppet senior avses en person som har avslutat sitt yrkesverksamma liv och befinner sig i pensionsålder, vanligtvis från 65 år och uppåt. Begreppet används för att beskriva individer med lång livserfarenhet och som ofta har särskilda behov och rättigheter kopplade till åldrande, hälsa och social delaktighet"

När det gäller WHO:s nätverk, där Gävle kommun är medlem, så är benämningen "Agefriendly cities" vilket egentligen rakt översatt betyder "Åldersvänliga städer och samhällen", ett samhälle där det ska vara gott att åldras. I Gävle valdes "äldrevänlig" som begrepp på svenska när projektet startades. Vissa benämningar i planen är egennamn och kan ej ändras, tex "Träffpunkter för seniorer" Det är inte motiverat att genomgående i planen ändra benämningen senior till äldre

Det är låg svarsfrekvens på båda enkätundersökningarna. Men även resultat från flera workshops, dialoggrupper och intervjustudier från Högskolan i Gävle ligger till grund för det som skrivs i handlingsplanen. Vi jobbar kontinuerligt med dialoger, samråd och andra yttrandeforum som komplement till enkätundersökningar.

Det är prioriteringar, ekonomi och syften som att påverka peaktider när många resenärer åker som styr nyttjandetiden för 65+buskortet. Därför anges inte önskemål på tider i handlingsplanen, men texten om önskemålet att utöka nyttjandetiden för buskortet kvarstår. Gävle kommun ska verka för så förmånliga erbjudanden som möjligt.

Titeln äldrelots behålls och beskrivning av fältverksamhet har lagts till i texten.

Just nu är ålder för uppsökande samtal 80 år. Med den förändrade demografin kan politiken besluta om annan ålder. Hälsosamtal för äldre erbjuds med hembesök, men detta är inte bundet vid en viss ålder utan utifrån behov. Hälsosamtal erbjuds via olika kanaler, tex hälsocentral eller när individen skaffar ett trygghetslarm

SPF Seniorerna

Synpunkter:

Anser att planen ska ha en tydlig gräns och inte gälla tills vidare. Anser även att privata bostadsföretag och Högskolan i Gävle ska stå som ansvariga för vissa aktiviteter.

Vidare önskas att utöka Fixarteamets verksamhet.

Förvaltningens kommentar:

Sociala Hållbarhetsutskottet följer resultat och måluppfyllelse varje år, det är anledningen till att planen har en giltighetstid 2026 och tills vidare. Under rubrik 4.2 läggs text till: "Handlingsplanen ska följas upp en gång per år och revideras vid behov." Privata bostadsföretag och Högskolan i Gävle kan inte stå som ansvariga i ett kommunalt dokument. Kontakt och samarbete finns både med privata företag, när det gäller vård- och omsorgsboenden och trygghetsbostäder samt med Högskolan i Gävle som bedriver följeforskning inom flera av kommunens initiativ och utvecklingsarbeten. Fixarteamet är en uppskattad verksamhet, prioriteringar och status på den kommunala budgeten avgör verksamheten. Det är bra att den finns ur ett seniorperspektiv men bedrivs primärt för att erbjuda sysselsättning för personer långt från arbetsmarknaden. Aktiviteten kvarstår att bibehålla Fixarteamets verksamhet

SKPF

Synpunkter:

Tycker det är viktigt att äldre får vara med och planera för en trygg och säker utemiljö.

Förvaltningens kommentar:

Hela tanken med äldrevänlig kommun och ett av WHO:s kriterier är att involvera äldre i planeringen. Vi har dels pensionärs- och funktionsrättsrådet, träffpunkter och många föreningar. Men kommunen bjuder även in till möten kring specifika frågor, några exempel på det är fler parkbänkar och trygghetsvandringar/planer.

Finskt samråd

Synpunkter: Kommunen borde följa utvecklingen av äldre sverigefinnars behov inom äldreomsorgen, både dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. Finskt samråd tror att det kommer att bli fler äldre som behöver finska platser. Det är viktigt att kommunen säkerställer att det finns tillräckligt med personal med språk- och kulturkompetens så att vi kan erbjuda allt det som erbjuds inom ramen för äldreomsorg minst till en väsentlig del på finska som vi ska enligt socialtjänstlagens 8. Kap. 5-9 §.

Förvaltningens kommentar:

Har lagt till en beskrivande text angående personalens språk- och kulturkompetens inom området äldreomsorg och stöd i vardagen. Övriga synpunkter beaktas, men föranleder inte ändring i handlingsplanen.